

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
U ž 11/08
19.01.2008. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: mr Jadranke Injac, predsednika veća, Zoje Popović, Jelene Ivanović, Nade Kljajević i Obrada Andrića, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog suda Srbije Goranom Josifovim, kao zapisničarem, odlučujući po žalbi AA, izjavljenoj protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 br. 013-45/08 od 18.01.2008. godine, u predmetu zaštite izbornog prava, u nejavnoj sednici veća održanoj dana 19.01.2008. godine u 23,30 časova, doneo je

P R E S U D U

I Žalba SE UVAŽAVA, PONIŠTAVA rešenje Republičke izborne komisije 02 br. 013-45/08 od 18.01.2008. godine, prigovor AA od 11.01.2008. godine USVAJA i presuđuje:

IZDAJU SE službena ovlašćenja stranim posmatračima

- Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Beogradu:

1. BB, broj američkog pasoša __,
2. BB1, broj američkog pasoša __,
3. BB2, broj američkog pasoša __,
4. BB3, broj američkog pasoša __,
5. BB4, broj američkog pasoša __,
6. BB5, broj američkog pasoša __,
7. BB6, broj američkog pasoša __,
8. BB7, broj američkog pasoša __,
9. BB8, broj američkog pasoša __,
10. BB9, broj američkog pasoša __,
11. BB10, broj američkog pasoša __,
12. BB11, broj američkog pasoša __.

- Ambasade Velike Britanije u Beogradu:

1. OO, broj pasoša __,
2. OO1, broj pasoša __,
3. OO2, broj pasoša __,
4. OO3, broj pasoša __,
5. OO4, broj pasoša __,

6. 005, broj pasoša ___

7. 006, broj pasoša ___,

8. 007, broj pasoša ___

da prate rad organa za sprovođenje izbora za predsednika Republike Srbije, koji su raspisani za 20.01.2008. godine.

Posmatrači su dužni da nose identifikacione kartice na vidnom mestu.

Troškove praćenja rada organa za sprovođenje izbora i troškove izdavanja identifikacionih kartica snose oni čiji posmatrači prate izbore.

Republička izborna komisija i birački odbor dužni su da posmatračima omoguće nesmetano praćenje svake izborne radnje i zapisnicima o svom radu konstatuju njihovo prisustvo.

Posmatrači su dužni da postupaju po pravilima o održavanju reda na biračkom mestu.

Republička izborna komisija i birački odbor mogu posmatraču da oduzmu ovlašćenje i identifikacionu karticu ako se posmatrač ne pridržava pravila o održavanju reda na biračkom mestu, posebno ako na biračkom mestu koristi mobilni telefon i druga sredstva veza i komunikacija.

II IZVEŠTAVA SE Narodna skupština Republike Srbije o donošenju ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Rešenjem Republičke izborne komisije 02 br. 013-45/08 od 18.01.2008. godine odbijen je, kao neosnovan, prigovor žalioaca izjavljen, prema obrazloženju rešenja, zbog nepravilnosti u postupku izbora predsednika Republike.

Protiv navedenog rešenja podnosilac prigovora je blagovremeno izjavio žalbu preko Republičke izborne komisije dana 18.01.2008. godine u 19,10 časova, zavedenu pod 02 br. 013-45/08, koju je Republička izborna komisija dostavila Vrhovnom sudu Srbije dana 19.01.2008. godine u 17,00 časova, bez izjašnjenja o žalbi.

U žalbi se navodi da je ožalbenim rešenjem, rešavajući u ponovnom postupku po prigovoru, Republička izborna komisija pogrešno primenila odredbe člana 49. stav 3. Uputstva za sprovođenje Zakona o izboru predsednika Republike i pored naloga iz presude Vrhovnog suda Srbije UŽ. br. 8/08 od 15.01.2008. godine. Žalilac predlaže da Vrhovni sud Srbije u sporu pune jurisdikcije usvoji njegov prigovor od 11.01.2008. godine i naloži Republičkoj izbornoj komisiji da bez odlaganja izda službena ovlašćenja predstavnicima ambasada Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država ili da alternativno Vrhovni sud Srbije donese presudu u kojoj će ovlastiti predstavnike navedenih ambasada iz prijave da posmatraju rad organa za sprovođenje izbora za predsednika Republike, tako što će presuda zameniti ovlašćenja koje je Republička izborna komisija odbila da im izda.

Po razmatranju navoda žalbe, ožalbenog rešenja i spisa predmeta, Vrhovni sud Srbije je ocenio da je podneta žalba osnovana.

U obrazloženju ožalbenog rešenja Republička izborna komisija navodi sadržinu prigovora žalioaca od 11.01.2008. godine, kao i presude Vrhovnog suda Srbije UŽ. 8/08 od 15.01.2008. godine, a zatim, u ponovnom postupku, uzevši u obzir i pravno shvatanje Vrhovnog suda Srbije izneto u navedenoj presudi, nalazi da je prigovor neosnovan. Ovo stoga, što smatra da iz odredaba člana 49. stav 3. Uputstva ne proizlazi da je ona dužna da izda akreditacije za praćenje predsedničkih izbora stranim posmatračima, jer ima pravo i da im oduzme ovlašćenja za praćenje izbora prema članu 51. stav 3. Uputstva. Prijava koja se podnosi po članu 49. stav 1. Uputstva predstavlja inicijalni podnesak kojim se pokreće postupak, a postupak se može okončati na više načina, a ne samo prostim izdavanjem ovlašćenja. U obrazloženju ožalbenog rešenja Republička izborna komisija konstatuje da nije dužna da izda službeno ovlašćenje i kada je mišljenje nadležnog državnog organa negativno, jer to mišljenje ima savetodavnu, a ne obavezujuću snagu za Republičku izbornu komisiju. Prema tome, samo podnošenje prijave ne stvara i obavezu Republičke izborne komisije da izda službeno ovlašćenje stranim posmatračima, a odluku iz dispozitiva ožalbenog rešenja je donela jer ima pravo da odbije izdavanje službenih ovlašćenja za praćenje izbora i u slučaju ispunjenja uslova iz člana 49. Uputstva i da tim odbijanjem nije prouzrokovala nepravilnosti u sprovođenju izbora, kako se

navodi u prigovoru.

Osnovano se žalbom ukazuje da u ponovnom postupku, odlučujući o prigovoru žalioca, Republička izborna komisija nije postupila po presudi Vrhovnog suda Srbije UŽ. br. 8/08 od 15.01.2008. godine.

Prema odredbama člana 61. Zakona o upravnim sporovima, kada je odlukom suda raniji akt poništen, organ je dužan da donese drugi akt, pri čemu je vezan pravnim shvatanjem suda, kao i primedbama suda u pogledu postupka. Pri donošenju ožalbenog rešenja u ponovnom postupku, Republička izborna komisija je otklonila povrede postupka ali je postupila protivno pravnom shvatanju Vrhovnog suda Srbije iznetom u presudi UŽ. 8/08 od 15.01.2008. godine. Ovo stoga što je u obrazloženju ožalbenog rešenja iznela pogrešan stav prema kome Republička izborna komisija ima pravo da odbije izdavanje službenih ovlašćenja za praćenje izbora i u slučaju ispunjenja uslova iz člana 49. Uputstva. U presudi Vrhovnog suda Srbije, u čijem je izvršenju doneto ožalbeno rešenje, iznet je pravni stav da član 49. Uputstva reguliše postupak izdavanja ovlašćenja koji se pokreće po prijavi stranih posmatrača, a ne postupak po zahtevu za izdavanje odobrenja na osnovu slobodne ocene. Kako u ovoj pravnoj stvari, posle donošenja presude Vrhovnog suda Srbije, a do donošenja ožalbenog rešenja, nije bilo nikakvih promena u činjeničnom stanju od značaja za odlučivanje, kao ni izmene propisa, to su se, zbog nepostupanja po obavezujućem pravnom shvatanju, stekli uslovi da Vrhovni sud Srbije odluči umesto organa u smislu člana 62. Zakona o upravnim sporovima, jer to dozvoljava priroda stvari, a stanje u spisima pruža pouzdan osnov za to. Sud je posebno imao u vidu da se radi o pružanju zaštite prava u izbornom postupku u kome su propisani kratki rokovi, a cilj ovog postupka je efikasna i pravovremena zaštita.

Pri nespornoj činjenici da su podnete blagovremene prijave ambasada Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država sa potrebnim podacima, da je Vlada Republike Srbije dala mišljenje da je saglasna i smatra potrebnim da se posmatračima podnosioca prijava omogući da prate rad organa za sprovođenje izbora, kao i da je, prema podacima u spisima predmeta, stručna služba Republičke izborne komisije pripremila predloge odluka o izdavanju ovlašćenja licima označenim u prijavama, to je sud našao da je pri donošenju ožalbenog rešenja Republička izborna komisija očigledno povredila odredbe člana 49. Uputstva.

Sa iznetih razloga podneta žalba je osnovana, zbog čega je Vrhovni sud Srbije poništio ožalbeno rešenje, usvojio prigovor žalioca umesto Republičke izborne komisije i izdao ovlašćenje stranim posmatračima iz navedenih ambasada, jer su za donošenje ove odluke ispunjeni svi propisani uslovi.

Vrhovni sud Srbije je na osnovu člana 97. stav 4. Zakona o izboru narodnih poslanika i člana 50. stav 4., a u vezi člana 62. i člana 41. stav 3. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u dispozitivu presude pod I.

Na osnovu člana 62. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, sud izveštava Narodnu skupštinu Republike Srbije o donetoj odluci, kao u dispozitivu presude pod II.

PRESUĐENO U VRHOVNOM SUDU SRBIJE U BEOGRADU

dana 19.01.2008. godine, UŽ. 11/08

Zapisničar, Predsednik veća - sudija

Goran Josifov, s.r. mr Jadranka Injac, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

JK Mirjana Vojvodić

